

3. Комунікативні стратегії і тактики правоохоронців у сучасному соціальному контексті : монографія / за ред. д. філол. наук, проф. Л. М. Пелепейченко. Харків : Акад. ВВ МВС України, 2013. 220 с.

4. Криворучко С. И. Речевое воздействие как объект лингвистических исследований. *Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна*. Харків, 2010. № 897. С. 131–137.

5. Різун В. В., Непийвода Н. Ф., Корнєєв В. М. Лінгвістика впливу : монографія. Київ : Видавн.-поліграф. центр «Київський університет», 2005. 148 с.

6. Мовна комунікація в діяльності сил охорони правопорядку : Теоретичні засади галузевої комунікації : монографія / за редакцією Л. М. Пелепейченко. Харків : АВВ МВС України, 2009. 272 с.

Рак Анна Петрівна,

адвокат (м. Київ);

Назаренко Святослав Петрович,

доцент кафедри права Житомирського державного технологічного університету, кандидат юридичних наук, доцент

ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОГО ЮРИДИЧНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В КОНТЕКСТІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

Одним із напрямів модернізації вищої освіти, зокрема юридичної, є запровадження та реалізація компетентнісного підходу в навчанні. Концепція модернізації освіти орієнтується на розвиток професійної компетентності фахівця, визначає необхідність переходу системи середньої та вищої професійної освіти на реалізацію випереджаючої професійної освіти, в основі якої лежить принцип розвитку майбутнього фахівця в процесі професійної підготовки, активізації їх творчого потенціалу, формування здатності до компетентної поведінки в умовах конкурентного середовища.

У визначенні змісту професійної компетентності Міжнародний департамент стандартів для навчання, досягнення та освіти тлумачить поняття «компетентність» як спроможність кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або роботу. Зміст цього поняття також урахує знання, навички, відношення, що дають змогу особистості ефективно здійснювати діяльність або виконувати певні функції,

спрямовані на досягнення певних стандартів у професії або діяльності. Структура професійної компетенції юриста передбачає такі компоненти, як мотиваційний, соціальний та аксіологічний. В умовах культури інформаційної ери останній набуває особливої значущості, адже пов'язаний із філософсько-світоглядними аспектами становлення фахівця.

Із розвитком сучасного суспільства, здійсненням глобальних перетворень у різноманітних сферах людської діяльності (соціальній, економічній, політичній, духовній) цілком закономірно відбуваються й певні зміни в юриспруденції, притаманні власне юридичній діяльності, спеціалізації правової практики. По-перше, помітно зростають значення і престижність юридичної діяльності, а отже, затребуваність освітнього простору. Вона набуває дедалі більшого визнання з боку суспільства на різних рівнях державно-політичної системи соціального середовища [3]. По-друге, забезпечення охорони прав і інтересів людини, впровадження норм міжнародного права у внутрішнє законодавство України ставить перед юристами нові складні завдання щодо вдосконалення форм і методів роботи в сучасному суспільстві. По-третє, оновлення всіх сфер життєдіяльності суспільства потребує також істотних коректив, нових підходів як у змісті правового регулювання відносин в економічній, політичній, соціальній та духовній сферах, так і нових методів і форм упровадження сучасного законодавства [2].

Аналізуючи потенціал розвитку сучасного освітнього простору, вітчизняні науковці наголошують на тому, що концепція і стратегія побудови інформаційного суспільства має бути переорієнтована з абстрактних формулювань типу – «досягнення цілей в галузі розвитку» на конкретні – «досягнення розвитку конкретної людини у всьому різноманітті його матеріальних і духовних потреб, аж до потреби досягти вищого розуму». Причому висока гуманітарна технологія – введення в систему відносин кожної конкретної людини як виробника матеріальних і духовних благ, так і їх споживачів і об'єднання всього людства в одному часовому просторі – повинна стати фундаментом не лише в концепції побудови інформаційного суспільства, а й в концепціях сталого розвитку та побудови національної інноваційної системи [4].

У контексті трансформації сучасного юридичного освітнього простору зазнає змін комунікативна компетентність юриста. Із приходом світу до так званого інформаційного суспільства комунікаційна компетентність юристів саме як складова їх професійної культури також вийшла на новий,

вищий рівень свого розвитку. На сьогодні правники дедалі частіше замислюються над тим, як правильно підійти до постановки та розв'язання будь-якої проблеми не лише з позиції права, а й з точки зору адекватного мовленнєвого його вияву, що й свідчить, власне, про комунікаційну компетентність особи. Для цього майбутньому правнику необхідно оволодіти комплексом професійно-комунікативних умінь і навичок, що становитимуть базу його фахової майстерності, оскільки саме це судитиме про його фаховий рівень.

Сукупність якостей майбутнього юриста, пов'язаних із комунікативною компетентністю, тісно пов'язана з поняттям «інформаційна культура». Фактично це те, до чого першочергово має прагнути фахівець сфери юриспруденції в контексті становлення інформаційного суспільства.

Одним із основних аспектів формування «інформаційної культури» є інформаційна поведінка, інформаційна етика та інформаційна компетенція. Інформаційна поведінка, з одного боку, відображає активність особистості, як суб'єкта в процесі пізнання, його вміння орієнтуватись у інформаційному просторі. З іншого боку, інформаційна поведінка значною мірою залежить від міри доступності й комфортності використання інформаційних ресурсів, доступності інформаційних каналів і засобів для їх використання, тобто інформаційно-технологічних можливостей. Отже, інформаційна поведінка – це спосіб дій, сукупність зусиль, застосовуваних для одержання, опрацювання та засвоєння наявної інформації, одержання нових знань. Поняття «інформаційна етика» пов'язане з питаннями доступу до інформації інтелектуальної власності, невтручання у приватне життя громадян. Водночас інформаційна компетентність особистості значною мірою пов'язана з комп'ютерною компетентністю, а отже йдеться про формування інформаційно-технологічної компетентності особистості [1].

Таким чином, у соціокультурних умовах інформаційної ери можна констатувати розпад старих комунікативних зв'язків і появу нових. Це активно сприяє виходу на передній план комунікаційної компетентності сучасного фахівця. Особливо це стосується сфери юриспруденції, адже нині правник, окрім володіння нормами права, має бути наділений своєрідною комунікативною «гнучкістю», здатністю адаптуватися в мінливому та часто неконтрольованому процесі інфообміну, умінням критично осмислювати наявну та відповідально продукувати нову інформацію, тобто прагнути до формування інформаційної культури як важливої складової професійної культури загалом.

Отже, перед вітчизняним освітнім юридичним простором стоїть надскладне завдання – переорієнтувати освіту із суто процесу пізнання теоретичних засад професійної діяльності на процес адаптування до запитів інформаційного суспільства, набуття оптимальних компетентнісних характеристик, передусім формування нової парадигми інфообміну, що передбачатиме іншу методологію, здатну досягнути закономірності розвитку людського співтовариства в нових культурних умовах, оптимально використовувати й продукувати інформаційні ресурси.

Список використаних джерел

1. Клімушин П. С. Кваліфікаційні вимоги до інформаційної компетентності державних службовців. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Trpdu/2011_2/doc/4/03.pdf.
2. Мануйлов Є. М. Правова культура юриста як основа його професіоналізму. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2016. № 3 (30). С. 216–220.
3. Правосвідомість і правова культура як базові чинники державотворчого процесу в Україні : монографія / Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань та ін. Харків : Право, 2009. 352 с.
4. Степанов В. Ю. Проблеми та перспективи інформаційного суспільства. *Державне будівництво*. 2012. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2012_2_4.

Рожнова Вікторія Василівна,
провідний науковий співробітник
інституту підготовки керівних кадрів та
підвищення кваліфікації Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент

ЗМІСТ ПОНЯТТЯ ДОКАЗІВ У КОНТЕКСТІ ЗДІЙСНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПРО КРИМІНАЛЬНІ ПРОСТУПКИ

Як відомо, важливою умовою належної ефективної правозастосовної діяльності є однакове розуміння та застосування правових норм, що, у свою чергу, серед інших факторів забезпечується якістю тексту закону, досконалістю законодавчої техніки.